

Projectnaam : **Onderzoek naar ontsnippering van de A28 tussen Groningen-Zuid en De Punt**

Hoofdproduct : Inrichtingsschets van de A28 en omgeving met ontsnipperingsmaatregelen, rasters, geleiding en overige inrichtingsmaatregelen (natuurgebieden, oevers etc.).

Product :

Opdrachtgever : Helen Krans, Landelijk Gebied en Water

Projectleider : Brigitte van Berkel

Afdeling : Landelijk Gebied en Water

Datum : 06-08-2015

Versie : 2

Status :

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Tussen de stad Groningen en De Punt wordt het beekdal van de Drentsche Aa min of meer in tweeën gedeeld door de A28. Grote delen van dit beekdal maken onderdeel uit van het Groningse en Drentse Natuurnetwerk Nederland. Verder vormt de A28 een grote barrière voor de realisering van het NNN omdat hij de robuuste ecologische verbinding tussen de grote natte natuurgebieden van west naar oost Groningen doorkruist. (van het Zuidelijk Westerkwartier, via de Onlanden en het Zuidlaardermeergebied naar het Roegwold).

In het Meerjarenprogramma Ontsnippering is daarom in 2004 al aangegeven dat er een faunapassage zou moeten, ruwweg op de plaats van de kruising A28/Drentsche Aa. De provincie Groningen is aangewezen als trekker. Daarop is er in 2005 een eerste haalbaarheidsstudie verschenen naar de gewenste vormgeving en inrichting van deze faunapassage. De provincie Groningen zou de aanleg van deze dure passage (ca € 12 miljoen) moeten coördineren en financieren. In 2010 schrapte toenmalig staatssecretaris Bleker echter de beschikbare middelen en daardoor heeft de aanleg van deze faunapassage sindsdien min of meer stil gelegen. Inmiddels is de bever met succes uitgezet in het Hunzedal en hij duikt ook op in de Drentsche Aa. Verder heeft het natuurgebied de Onlanden zich ontwikkelt tot leefgebied voor de otter. De barrièrewerking van de A28 is de afgelopen jaren tot uitdrukking gekomen in wildslachtoffers als otter, bever en meer algemene diersoorten.

Naar aanleiding van deze ontwikkelingen zijn er in 2012, door een groot aantal samenwerkende partijen, voorlopige maatregelen getroffen bij de A28 ter hoogte van de Drentse Aa. Er zijn rasters geplaatst langs de A28 en in de watergangen onder de weg zijn loopstroken aangebracht. Een groot aantal partijen dringt inmiddels aan op verdergaande maatregelen om de barrièrewerking van de A28 te verkleinen. Dit o.a. omdat er in 2014 toch een otter werd doodgereden ondanks de voorlopige ontsnipperingsmaatregelen.

Dit streven sluit goed aan op het collegeakkoord 2015 van het nieuwe college van GS Groningen. Daarin staat dat GS de knelpunten die er nu zijn ten aanzien van faunapassage wil oplossen. Gedeputeerde Staghouwer van Natuur heeft daarom met diverse betrokken partijen, waar onder Rijkswaterstaat, afgesproken om in het najaar van 2015 te onderzoeken welke maatregelen nodig zijn om de barrièrewerking van de A28 te verminderen en wildslachtoffers te voorkomen. Dit over het hele traject van de A28 tussen Groningen Zuid en De Punt.

2. Uitgangssituatie

Alle betrokken partijen willen de versnippering door de A28 oplossen maar hebben er nauwelijks geld voor (over). Alleen de provincie Groningen lijkt er bestuurlijk geld voor uit te willen trekken, de overige partijen zullen slechts beperkt middelen willen en kunnen vrijmaken.

Gezocht wordt daarom naar een ontsnippering, zo mogelijk bestaande uit een aantal, relatief kleinere en betaalbare maatregelen. De financiering wordt behapbaar door die over zo veel mogelijk partijen te verdelen en/of deze aan te vullen met bv. EU-middelen.

Beschikbare informatie o.a.:

- Haalbaarheidsstudie faunapassage A28/ Drentsche Aa. RWS, 2005;

- Actieplan faunapassage A28. Stichting Natuurplatform Drentsche Aa, 2015;

- Rapportages over valwild; Heijmans/RWS, 2014.
- Nog ontbrekend maar waarschijnlijk deel beschikbaar bij terreinbeheerders: voorkomende dier (en planten- ?) soorten in de (natuur)gebieden langs de A28.

3 Doel van het project

3.1 Probleemstelling

Door de barrièrewerking van de A28 kan de Groninger NNN niet worden gerealiseerd en dreigen er EU beschermde diersoorten te worden doodgereden. Dat probleem moet nu worden aangepakt omdat de provincies door de nieuwe Wet Natuurbescherming vanaf 2016 bevoegd gezag worden voor de bescherming van die diersoorten. Ook het Groninger Collegeakkoord en de positieve insteek van veel betrokken partijen maakt dat de tijd nu rijp is.

De Provincie Groningen is probleemeigenaar omdat het grootste deel van het traject in Groningen ligt en omdat het betreffende MJPO-knelpunt de bevoegdheid van Groningen is.

Rijkswaterstaat heeft ook een zekere verantwoordelijkheid omdat deze de barrièrewerking van de A28 heeft vergroot door het plaatsen van een betonnen midden-barrier. Ter hoogte van het MJPO-knelpunt heeft RWS daarom € 20.000,- betaald voor het uitvoeren van de voorlopige maatregelen. Op de rest van het traject (tot waar ?) is het probleem echter onverminderd groot.

3.2 Doelstelling

Hoofdoel van het project is het zetten van een eerste belangrijke stap om uiteindelijk te komen tot de realisering van de benodigde maatregelen om de barrièrewerking van de A28 in het NNN, zo veel mogelijk op te heffen. Door dit onderzoek wordt de omvang (kosten en te treffen maatregelen) van de benodigde ontsnippering inzichtelijk.

Maatschappelijk doel: stakeholders informeren, betrekken en zo mogelijk inschakelen bij de diverse stappen om het einddoel (ontsnippering) te bereiken.

4. Projectresultaat

4.1 Producten en afbakening

Hoofddoel: Inrichtingsschets van de A28 en directe omgeving met ontsnipperingsmaatregelen, rasters, geleiding en overige inrichtingsmaatregelen (natuurgebieden, oevers etc.).

De inrichtingsschets bevat ook een ruwe kostenindicatie van de belangrijkste maatregelen. De inrichting van de EHS valt niet onder die kosten, tenzij er heel ingrijpende inrichtingsmaatregelen nodig zijn (zoals het graven van een watergang).

Vismigratie is ook een aandachtspunt maar vooral voor zover dat de inrichting van de ontsnipperingsmaatregelen en de omgeving beïnvloed.

4.2 Afstemmen met

- * Project: Fietsroute Plus Groningen - Assen afstemmen met Rolf Dijkstra, afd. VV en Margot Speulman (Drenthe, via Akke);
- * Meer ?

5.1 Projectfasering

5.1 Producten

Op te leveren producten:

- * inrichtingsschets van de A28 en directe omgeving met ontsnipperingsmaatregelen;

* quick wins:

- afspraken over betere uitwisseling tussen betrokkenen over valwild;
- analyse van verbetering bestaand beheer (bv. reparatie kapot raster, weghalen te veel aan vegetatie en bv. kleine toevoegingen aan bestaand raster).

5.2 Activiteiten en planning

Activiteit	Planning	Opmerkingen
Vorbereiding: overleg met Matthé, vergaderplek regelen en datum, uitnodigingsbrief, concept onderzoeksopdracht en evt. publiciteit.	augustus en september 2015	
Startbijeenkomst van begeleidingsgroep onderzoek. Staghouwer aanwezig en intro.. Bespreken: - doel onderzoek; - concept onderzoeksopdracht; (- wie kan die uitvoeren ?); Quick Wins	september 2015	van te voren overleg met Matthé over publiciteit (geen valse verwachtingen), aanwezigheid andere bestuurders . (betrokkenheid Hans Bekker ?)
Onderzoeksopdracht bijstellen en uitbesteden	oktober 15	
Veldbezoek met adviesbureau, Daarna werkoverleg v begeleidingsgroep over o.a. informatie-uitwisseling mbt voorkomen doelsoorten en valwild	begin november '15	
Bespreken eerste concept rapport met begeleidingsgroep.	half december 15	
Vaststellen definitief rapport en bespreken met begeleidingsgroep: - overleg over vervolgstappen.; - welke maatregelen kunnen we nu al nemen: * afspraken valwild; * afspraken beheer.	februari 2106	Publiciteit aan geven en Staghouwer erbij ?

6. Inrichting van het project

6.1 Projectorganisatie

Opdrachtgever: Helen Krans, Landelijk Gebied en Water

Projectleider: Brigitte van Berkel, Landelijk Gebied en Water

Uitvoering onderzoek: adviesbureau.

Begeleidingsgroep van het onderzoek bestaande uit medewerkers van:

- Rijkswaterstaat Noord Nederland (Ruben Wiggers)
- Provincie Drenthe, (Akke Kooij);
- Gemeenten:
  - * Groningen: (Klaas van Nierop);
  - * Haren
  - * Tynaarlo
- Waterschappen
  - * Hunze en Aa's: (Wim Koeleman)
  - * Noorderzijlvest:
- Terreinbeheerders:
  - * Stichting Groninger Landschap (Alwin Hut)
  - * Natuurmonumenten
  - * Staatsbosbeheer
- Stichting Natuurplatform Drentsche Aa (Philippe Boucher of Jan Wittenberg)

- Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa of Gebiedsfonds Drentsche Aa (Kees Folkertsma van Drenthe naar vragen)

Informereren over proces en uitkomsten:

Regionaal contactpersoon van ministerie van EZ: Jaap Verhulst (via periodiek contact met Staghouwer ?)

6.2 Projectcommunicatie

Het project sluit goed aan op het collegeakkoord en is enigszins bestuurlijk gevoelig (otters en bevers zijn erg aaibaar; veel stakeholders die zich bij het gebied betrokken voelen). Daarom aandacht voor de publiciteit bij aanvang en evt. bij afsluiting.

7. Projectplanning

7.1 Middelen

Benodigde capaciteit:

- inzet projectleider van augustus 2015 t/m februari 2016 voor ca. 500 uur;
- + enige inzet secretariaat

Kostenraming:

Nodig voor inhuren adviesbureau voor uitvoeren onderzoek: ca. € 15.000,- (te betalen uit € 500.000,- voor "robuuste verbindingen").
